

Csanádpalotai Szociális Intézmény
és
Gyermekjóléti Szolgálat
2021. évi szakmai beszámolója

I Bevezetés

2016. január 1-i hatállyal a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás jogszabályi kereteit átalakították, melynek célja volt a differenciáltabb segítség illetve több szolgáltatás elérhetővé tétele települési és járási szinten egyaránt.

Települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat látja el az általános segítő feladatokat a gyermek és a felnőtt korú lakosság körében, különös tekintettel a veszélyeztetettség feltárására és megszüntetésére, prevenció (megelőző célú) tevékenységek folytatására.

A járásszékhely településeken kialakultak a család- és gyermekjóléti központok. A szolgálatunk által ellátott települések ennek megfelelően a Makói Egyesített Népjóléti Intézmény Család- és Gyermekjóléti Központtal tart fenn elsődlegesen kapcsolatot.

A központ feladata az alábbiakban tér el a szolgálatétól:

- önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatások (kapcsolattartási ügyelet, családterápia, mediáció stb.)
- telefonos készenléti szolgálat

A Csanádpalotai Szociális Intézmény és Gyermekjóléti Szolgálat 2019. január 1. napjával jött létre, mely Csanádpalota, Királyhegyes és Kövegy közigazgatási területén látja el a gyermekjóléti feladatokat, így ennek vonatkozásában írja le az elmúlt év család- és gyermekjólét történéseit.

II Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

1 *A család- és gyermekjóléti szolgálat célját és feladatát az alábbi törvény és rendeletek szabályozzák:*

- „Szociális igazgatásról és szociális ellátásokról” szóló többször módosított 1993. évi III. törvény
- „Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról” szóló többször módosított 1997. évi XXXI. törvény
- „A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről” szóló többször módosított 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet

- „A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről” szóló többször módosított 1/2000. (1. 7.) SzCsM rendelet

2 A család- és gyermekjóléti szolgálat célja és feladatai:

- jóléti ellátórendszer megszilárdítása, működtetése;
- a gyermekek törvényben foglalt jogainak érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez hozzájáruló szociális segítség;
- a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez és megszüntetéséhez nyújtott széleskörű szociális munka;
- a szociálisan hátrányos helyzetű, egészségügyi, mentálhigiénés állapotuk miatt rászorult emberek intézményi szolgáltatások keretében történő ellátásban részesüljenek;
- támogatást nyújtunk a gyermekek ellátására, gondozására, testi, szellemi fejlődésére, szocializációjára vonatkozó szülői, gondozói, támogatói tevékenység ellátásához szolgáltatások nyújtása útján;
- szociális és gyermekvédelmi feladataink végzése során tiszteletben tartjuk a családok életmódját, szokásrendszerét és tradícióit;
- segítséget nyújtunk valamennyi élethelyzetben oly módon, hogy a családgondozó szolgálat – a szociális munka alapelvei szerint -, vagy a szolgáltatásokhoz, lehetőségekhez való hozzájutást szervezi;
- segítséget nyújtunk a családi működés korrigálásában, annak elkerülése végett, hogy veszélyeztető helyzet alakuljon ki, vagy kialakulását követően a veszélyeztető helyzet elhárítható legyen

A családsegítő munkatárs munkaidőn belül ellátja:

- a kliensfogadást,
- munka ideje fennmaradó hányadát az általuk ellátandó feladatok jellegének megfelelően a gyermekek és családok igényeinek figyelembe vételével osztja be (kliensfogadás, családlátogatás, együttműködés intézményekkel – szolgáltatókkal – szervezetekkel stb.).

3 Ellátotti adatok 2021-ben:

Család- és Gyermekjóléti Szolgálatunk forgalma Csanádpalota, Királyhegyes és Kövegy vonatkozásában 2021. évben 2478 volt, mely magába foglalja a hivatalos személyekkel történt megbeszélést is.

A családsegítői feladatokat mindhárom településen ugyanaz a családsegítő látta el.

Gyermekjólét területén:

Gyermekek – CSANÁDPALOTA	
Gyermekek száma a településen:	434
<input type="checkbox"/> ebből RGYK-s gyermekek száma:	79
<i>A szolgálatnál alapellátás keretein belül gondozott gyermekek száma:</i>	12
<i>A szolgálatnál védelembe vétellel gondozott gyermekek száma:</i>	5
<i>Ideiglenes hatályú elhelyezéssel családjukból kiemelt gyermekek száma:</i>	1
Gyermekek – KIRÁLYHEGYES	
Gyermekek száma a településen:	105
<input type="checkbox"/> ebből RGYK-s gyermekek száma:	40
<i>A szolgálatnál alapellátás keretein belül gondozott gyermekek száma:</i>	19
<i>A szolgálatnál védelembe vétellel gondozott gyermekek száma:</i>	3
<i>Ideiglenes hatályú elhelyezéssel családjukból kiemelt gyermekek száma:</i>	0
Gyermekek – KÖVEGY	
Gyermekek száma a településen:	77
<input type="checkbox"/> ebből RGYK-s gyermekek száma:	15
<i>A szolgálatnál alapellátás keretein belül gondozott gyermekek száma:</i>	2
<i>A szolgálatnál védelembe vétellel gondozott gyermekek száma:</i>	3
<i>Ideiglenes hatályú elhelyezéssel családjukból kiemelt gyermekek száma:</i>	1

A gyermekjóléti szolgáltatás területén a családgondozás kiemelten összetett feladat. Kölcsönös együttműködést igényel mindazon intézményekkel, szervezetekkel, hatóságokkal, amelyek a gyermekjólét és a gyermekvédelem területén tevékenykednek, érdekeltek. Ők a jelzőrendszer tagjai: oktatási-, nevelési intézmények, védőnők, háziorvosok, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekjóléti központok, gyámhatóságok, rendőrség.

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma 2021-ban

Megnevezés	Kapcsolatfelvétel száma
Egészségügyi szolgáltató	9
Ebből: védőnői jelzés	9
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	10
Napközbeni kisgyermek ellátást nyújtók	2
Átmeneti gondozást biztosítók	-
Menekülteket befogadó állomás, menekültek átmeneti szállása	-
Közoktatási intézmény	15
Rendőrség	-

Ügyészség, bíróság	-
Pártfogó felügyelet	-
Társadalmi szervezet, egyház, alapítvány	-
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	-
Állampolgár	6
Önkormányzat, jegyző, gyámhivatal	2
Munkaügyi hatóság	-
Összesen	44

A hatékony családsegítői, esetmenedzseri és pszichológusi munkának, valamint a családok együttműködésének köszönhetően több esetben elegendőnek bizonyult a védelembe vétel, melyre elsősorban az iskolai hiányzások magas száma miatt került sor.

50 óra igazolatlan távollét esetén a védelembe vétel nem kerülhető el. A védelembe vétel hatósági intézkedés, mely gondozási – nevelési tervben foglalja össze, írja elő azokat a kötelező magatartásszabályokat, feladatokat mind a gyermek, mind a szülő valamint a segítő személy (családsegítő, esetmenedzser) részére, amelyek mentén a probléma megoldásra kerülhet. A gyermekek hiányzásainak hátterében gyakran ott áll a szülő elhanyagoló nevelése, de előfordult iskolai beilleszkedési nehézség miatti távollét is. A szülők nem állítanak fel gyermekükkel szemben korlátokat, határokat. Nincsenek szabályok a gyerekek, fiatalok számára

A család- és gyermekjóléti központok járási szintű létrehozásának a célja a gyermekjóléti szolgálatok tehermentesítése volt azzal, hogy a prevenció nagyobb hangsúlyt kaphasson az elsődleges, a kliensekkel, gyermekekkel közvetlen kapcsolatban álló szolgálatoknál.

A gyakorlatban azonban ezt a változást nem tapasztaljuk, hiszen a hatósági intézkedésekre ugyanúgy a szolgálat teszi meg elsődlegesen a javaslatát, illetve „napi” szinten mi tartjuk a kapcsolatot a gondozott családokkal.

Sajnos a minden évben megrendezésre kerülő nyári táborunkat a kialakult vírushelyzet miatt nem tudtuk megszervezni. Bízunk abban, hogy idén bepótolhatjuk ezen elmaradásunkat, hiszen ebben a táborban olyan rászoruló és gondozott gyermekek vesznek részt, akiknek szülei az anyagi helyzetük miatt nem tudnának ilyen jellegű programokat biztosítani (mozi, fürdő, vadaspark...).

Felnőttek – CSANÁDPALOTA	
18 éven felüliek száma a településen:	2368
<i>Együttműködési megállapodás alapján ellátottak (nem halmozott adat)</i>	26
Felnőttek – KIRÁLYHEGYES	
18 éven felüliek száma a településen:	534
<i>Együttműködési megállapodás alapján ellátottak (nem halmozott adat)</i>	8
Felnőttek – KÖVEGY	
18 éven felüliek száma a településen:	335
<i>Együttműködési megállapodás alapján ellátottak (nem halmozott adat)</i>	3

Az együttműködési megállapodás alapján ellátott felnőtt lakosság a rendszeresen intézményünkbe ugyanazon vagy más-más problémával visszatérő, segítséget kérő klienseket jelenti. Ezen túlmenően ellátjuk az egy-egy alkalommal megjelenő hozzánk fordulókat is.

4 Szakmai tevékenységünk adatai az érintett három településen

Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma
Információnyújtás	382
Segítő beszélgetés	48
Tanácsadás	435
Ügyintézéshez segítségnyújtás	444
Konfliktuskezelés	5
Esetkonferencia	13
Esetmegbeszélés	8
Szakközi megbeszélés	0
Környezettanulmány készítésében való közreműködés	6
Családlátogatás	266
Adományközvetítés	9
Pszichológiai tanácsadás	32
Jogi tanácsadás	30
Összesen	1678

A szociális szakember alapvető feladata, az elemi ismeretekkel rendelkező ügyfelek eligazodásának segítése ebben a bonyolult világban, egyszerű, közérthető tájékoztatással. Célunk, hogy a kliens ne futamodjon meg a számára túl nehéznek tűnő mindennapos problémák elől, hanem ismerje és tudja a segítségünket kérni gondjai megoldásában. A szociális szakma ezt segíti elő a maga eszközeivel, ha nem intézményekhez irányítjuk őket.

A szolgáltatást igénybe vevők több esetben keresik fel szolgálatunkat közüzemi díjhátralék *ügyintézés*, tehát elsősorban az anyagi jellegű nehézségek miatt. Az ügyintézés területén az ellátásokhoz való hozzájutás segítése, nyomtatványok kitöltése (nyugdíjszerű ellátások igénylése, családtámogatási ellátások igénylése, közüzemi óraállások jelentése stb.) rendszeres feladatot ad nekünk. Nagy számban előfordultak *esetmegbeszélések* elsősorban egy-egy család illetve gyermek ügyében történnek/történtek a jelzőrendszer tagjaival. Segítő beszélgetéseink során ismerjük fel a kliens problémáját, szükség esetén *pszichológusunkhoz* irányítjuk őket, más esetben szakember *által* *jogi tanácsadást* ajánlunk fel nekik.

Az elmúlt évben havi rendszerességgel fogadták a hozzájuk segítségért fordulókat Dr. Gyarmati László ügyvéd és Nagy Márta pszichológus. Egy pályázatnak köszönhetően azonban heti rendszerességgel tudták és tudják fogadni intézményükben az ellátottakat. Változás érzékelhető az ellátotti forgalmukban is, hiszen míg korábban nem feltétlenül várták meg a kliensek az egy hónapot addig a mai napig is heti rendszerességgel mindkettőjükhöz 12 – 13 érintett fordul segítségért.

Tanácsadásaink során tájékoztatást nyújtunk a gyermeki és szülői jogokról, kötelezettségekről, gyermeknevelési, életmód – és életvezetési tanácsokkal látjuk el a szülőket.

A családok problémái, az esetek többségében nem önmagukban jelennek meg, hanem halmozottan fordulnak elő. A kezelendő problémák nagy részben a szülők helytelen életviteléből adódnak (szenvedélybetegség, szülői felelőtlen, gyermeket veszélyeztető magatartás, szülők konfliktusos kapcsolata, felelőtlenégből adódó anyagi problémák, a szülő megbízhatatlansága, gyermek érzelmi, értelmi elhanyagolása, lakókörnyezet elhanyagolása, higiéné hiánya), majd kapcsolati diszfunkciói (anya-gyermek, párkapcsolati konfliktusok) és az elégtelen gyermeknevelés veszélyeztető körülményekből. A családok életmódjából, a következtlen és elhanyagoló nevelésből adódon egyre több gyermeknél tapasztalható az agresszív magatartás. Ezek egy része a kielégítetlen szükségletekből (frusztráció), más része a média és a család által közvetített mintákból adódik.

A munkánk nagy részét a *veszélyeztetettség megelőzése, feltárása, valamint a meglévő veszélyeztetettség csökkentése és megszüntetése teszi ki*. Ez a munkafolyamat nagyon összetett, mivel maga a veszélyeztetettség is komplex fogalom. Több tényező együttesen hozza létre. Szinte nincs olyan eset, ahol csak és kizárólag egy veszélyfaktor adja a veszélyeztetettség alapját. A legfontosabb és legjellemzőbb veszélyfaktorok a mai rendszer tekintetében: anyagi problémák,

párkapcsolati problémák, munkanélküliség, idő hiánya és az előző faktorok okozta feszültség következményeként a gyermeknevelési problémák, elhanyagolás, néha bántalmazás.

5 Dokumentáció

A családgondozó által vezetett dokumentáció megfelel az 1/2000. SZCSM rendelet 7. számú mellékletében felsoroltaknak: *Forgalmi napló*, mely a napi ügyfélforgalom dokumentálására szolgál, - ennek alapján készülnek egyes statisztikai kimutatások.

Adatvédelmi nyilatkozat, amely

figyelembe veszi „A személyes adatok védelméről és közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. év LIII. Törvény” rendelkezéseit, és tartalmazza a „*Gyermekek védelméről és a Gyámügyi Igazgatásról*” szóló 1997. évi XXXI. tv. 33. szakasz 2. bekezdését, mely alapján az ellátott tájékoztatást kap az intézmény által vezetett nyilvántartásról, a gyermek jogairól, panaszjogairól, az ellátás tartamáról és feltételeiről, az együttműködés hiányának esetleges következményeiről. A nyilatkozatot a családgondozó, a kliens aláírásával ellátott adatvédelmi nyilatkozatot nyilvántartási rendszerében kezeli. 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 7. számú melléklete szerinti Esetnapló és betétlapjai is a dokumentációs rendszer részét képezik.

Család- és gyermekjóléti szolgálatunknál megfordult klienseket napi szinten jelentenünk kell a Kenyzi (minden ügyfél) továbbá az új GYVR (ellátott gyermekek) ami egy TAJ alapú nyilvántartási rendszer.

III Összegzés

A család- és gyermekjóléti szolgálat tevékenysége sokrétű és szerteágazó, a családsegítőre jutó esetek száma igen magas. *A szociális munkások (családsegítő) feladata egyre sokrétűbb, újabb és újabb törvényi feladatokat kell ellátni csökkent dolgozói létszámmal.* A családgondozók szaktudásán és teherbírásán túl sok múlik a kreativitásukon, mely meghatározza, hogy mennyire képesek mozgósítani klienseik külső és belső erőforrásait.

Munkánk során számunkra is néha kétséges, hogy tevékenységünk eredményre vezet e, hiszen évekig tartó, kevés eredményt hozó ügyé válhat egy-egy probléma.

Sokszor csak egy apró lépést tudunk tenni a probléma súlyához képest, ez azonban mégis azt jelentheti az egyén, vagy a család számára, hogy valamire el tud indulni, életét tovább tudja vinni, vagy legalább jelen helyzeténél, állapotánál „lejjebb” nem csúszik.

Legjobb tudásunk ellenére nem vagyunk „mindenhatók”, ezért a teljes reménytelenség feloldása érdekében nagy energiákat kell mozgósítanunk, hogy a bizalom megszülessen, fennmaradjon és elmozdulás következzen be a család vagy a kliens életében.

Mindez összességében igen megterhelő a munkatárs számára, hiszen nap mint nap szembesül az elesettséggel, a kilátástalansággal, s a nyomással, mely abból fakad, hogy ő hivatott a kiút megtalálására az egyén, vagy a család „képesse tevésére”.

Nem „problémamegoldók” vagyunk, hanem „útmutatók”, „képesse tevők”, hiszen mindenkinek magának kell kézben tartani, irányítani életét, még ha ehhez segítségre is van szükség.

A 2022. évre vonatkozó terveinkben szeretnénk ténylegesen a megelőzésre nagyobb hangsúlyt fektetni, rendszeres- és alkalmanként megrendezésre kerülő prevenciós programokat szervezni, a Szolgáltatnak a lakosság felé képviselt arculatát és üzenetét tovább finomítani, mellyel a célunk az, hogy minél több gyermek és család merjen hozzánk fordulni önkéntesen, mert tapasztalataink szerint bizalom és a motiváció nélkül a családgondozás csak csekély mértékben lehet eredményes.

Csanádpalota, 2022. március 31.

Tisztelettel:

